

[Bindslev.]

vendige Ejendomsafstaaelser og andre Indgreb; der sikres de paagældende Ejere Adgang til saa vidt muligt at fortsætte deres hidtidige Virksomhed i eller anden Udnyttelse af den hidtidige Bebyggelse ved Overtagelse af Ejendomsrét eller anden Ret i den nye Bebyggelse; saadanne Rettigheder kan dog bortset fra de Tilfælde, hvor det drejer sig om tvungent Magelæg, ikke tillægges nogen mod deres Vilje, i øvrigt tilsikres der alle berettigede fuld grundlovsmæssig Erstatning for Afstaaelse af Ejendoms- og andre Rettigheder, ingen kan tilpligtes at bidrage mere til Foranstaltningerne, end der ved disse tilføres ham, og der sikres en rimelig Fordeling mellem det offentlige og private af Byrderne ved Foranstaltningerne.“

Saaledes som dette lyder, mener jeg i Hovedsagen at kunne tiltræde det, men gør dog opmærksom paa, at der i dette skjuler sig baade et „saa vidt muligt“ og et „rimelig“, altsaa med andre Ord, der skjuler sig en hel Del, som beror paa Skøn, saaledes at det i sidste Instans kommer til at afhænge af, hvor billigt og retfærdigt Skønnet udøves. Jeg er i Øjeblikket ikke i Stand til at gennemskue, om der i dette tillægges det offentlige for stor Myndighed, eller om der aabnes Adgang til at gaa den private Ejendomsret for nær, men jeg vil gerne paa nuværende Tidspunkt sige, at jeg er villig til at gaa med til en nøgtern Prøvelse, idet jeg tilføjer, at det jo er et Omraade, hvor man fra vor Side ganske naturligt maa gaa frem med stor Varsomhed. Sporene skræmmer, synes vi, i Henseende til den Magtfuldkommenhed, man i den sidste Menneskealder har taget sig fra det offentlige Side.

Fra dette glider jeg let over til at omtale selve Spørgsmaalet om det offentlige Myndighed. Det er saaledes, at der tillægges Magistraten en betydelig Magtfuldkommenhed, en Magtfuldkommenhed større, end den har haft det tidligere. Jeg nærer nogen Ængstelse for, at den Magt, der tillægges Magistraten, i Realiteten er for stor. Man maa erindre sig, at det er jo Embedsmænd, der kommer til at praktisere Loven, føre den ud i Livet. Selv om Borgmestrene, som staar i Spidsen for Afdelingerne eller for den paagældende Afdeling, som det kommer til at dreje sig om i dette Tilfælde, er folkevalgte, saa er de jo for det første administrative Embedsmænd og for det andet i højeste Grad afhængige af de Embedsmænd, som staar til deres Raadighed. Jeg tror, der er en Fare ved, at Spørgsmaal som disse i for høj

Grad bliver afgjort ved Kontorafgørelser, Kontorafgørelser, som savner den fornødne Kontakt med det praktiske Liv, og jeg tror, man skal overveje, om det ikke vil være rimeligt, ikke alene at have en Appelmulighed til Indenrigsministeren, hvor man igen møder Embedsmændene, men ogsaa en Appellinstans, hvor det saglige, faglige og praktiske kan faa en Indflydelse paa Afgørelserne, som i højere Grad svarer til det levende Livs Fordringer.

I denne Forbindelse vil jeg f. Eks. gerne anføre Lovforslagets § 62, Stk. 2, hvor det hedder, at Bygningskommissionen — her kommer vi altsaa til Bygningskommissionen, som jo er en Institution ved Siden af Magistraten, men som nu mere har en raadgivende Karakter og kun i visse Tilfælde kan betragtes som en Appellinstans — kan bl. a. for Fabriksbygningers Vedkommende — her tillader jeg mig at citere —

„uden Hensyn til Lovens Bestemmelser i øvrigt som Vilkaar for sin Godkendelse stille ethvert Krav, der begrundes ved Bebyggelsens særegne Karakter, være sig af konstruktiv, sundhedsmæssig, brandmæssig eller anden Art,“.

Det er en meget vidtgaaende Beføjelse at give en enkelt Institution, selv som Bygningskommissionen, der i sig rummer Sagskundskab, som Magistraten ikke umiddelbart har. Man har vist Lov til at sige, at Erhvervslivet, hvis Interesser her staar paa Spil, maa have Ret til at faa absolutte Garantier eller i hvert Fald de sikrest mulige Garantier for, at de administrative Afgørelser bygges paa den grundigste og mest alsidige Undersøgelse. Jeg er vidende om, at der fra Industriraadet er rettet Henvendelse til Ministeriet om Oprettelse af et Byggenavn med Mulighed for Indankning af Bygningskommissionens Afgørelser. Jeg skal ikke i Øjeblikket tage Stilling til, om dette er ønskeligt, eller til, hvilke Anker der muligvis vil kunne fremføres mod denne Idé, men det bør medindtages under Overvejelserne; under alle Forhold er det et Spørgsmaal, som vi fra vor Side mener bør tages op jævnsides med, at der i en Række Tilfælde — ikke alene i dette eksempelvis nævnte Tilfælde, men i en Række Tilfælde, hvor det hidtil ikke er gjort — bør gives Adgang for de Borgere, hvis Interesser her er i Klemme, til Regres til Domstolene.

Jeg tror, det var det ærede Medlem Hr. Elgaard, som nævnte, at f. Eks. Lejerne i Spørgsmaal om Lejemaal kan indbringe Spørgsmaal for Domstolene. Nu vel, her er der Tale om Tilfælde, hvor det er Grund-